

Miljöprövningsdelegationen

Holmen Energi AB
filippa.giertta@holmen.com

Föreläggande om kompletteringar till ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet

Miljöprövningsdelegationen förelägger Holmen Energi AB (556524-8456) enligt 19 kap 5 § pkt 2 miljöbalken att lämna följande kompletteringar av underlaget till ansökan om tillstånd till vindkraftspark Tigerberget i Hudiksvalls kommun:

Projektområdets avgränsning och utformningsprinciper

1. Ansökan behöver kompletteras med yrkande gällande vilka fastigheter vindparkens projektområde avser.
2. Projektområdet behöver uppdateras på vindbrukskollen.se så att aktuellt område för ansökan framgår. Kontakta vindbrukskollen@lansstyrelsen.se för uppdatering.
3. I ansökans utformningsprinciper (bilaga D) anges verksplacering som ett begrepp. Innebär begreppet vindkraftverkens respektive centrumkoordinat eller hela vindkraftverket med överflygning? Hur bedömer bolaget att hänsyn behöver tas till de olika aspekterna som listas i bilaga D utifrån påverkan vid överflygning?
4. I tabell med utformningsprinciper (bilaga D) anges begreppet "undviks i möjligaste mån". Bolaget behöver utveckla vad som menas med begreppet med minst ett resonemang om när kan ingrepp ske och när kan de inte ske? Vilka förutsättningar krävs? Hur säkerställs en acceptabel miljöpåverkan? Se även Länsstyrelsen Gävleborgs yttrande i frågan.
5. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har i yttrande angivit spärrzon för länkstråk. Enligt yttrandet får inte överflygning (av rotorblad) ske inom spärrzonen. Enligt bilaga A2 ansluter flyttmån för vindkraftverk direkt mot länkstråk utan något buffertområde för vindkraftsblad.

Bolaget behöver tydliggöra hur de förhåller sig till MSBs yttrande.

6. Post- och telestyrelsen (PTS) har uppgett att operatören Net4Mobility HB har radiolänkar i området. Av samrådsredogörelsen framgår dock inte om samråd skett med operatören. Bolaget behöver komplettera samrådsredogörelsen med information om samråd skett med operatören alternativt behöver bolaget läka samrådet och redovisa vad som framkommer.

Risker

7. I yttrande från SGI under samrådsprocessen skriver myndigheten att: *"Inom exploateringsområdet förekommer det...några områden med kraftig lutning och raviner, där skogsbruk och exploatering kan orsaka erosion, ras och slamströmmar. Vi anser därför att det bör utredas om det finns risker för ras, skred och erosion sp, behöver beaktas vidare och vi anser att det bör framgå i MKB om sådan problematik föreligger, om och vad det kan få för följder för människor, djur, landskap etc och om det erfordras anpassningar och åtgärder...SGI anser att geotekniska frågor bör beaktas vid fortsatt planering och vi förutsätter att frågan om behov och omfattning av geotekniska utredningar bedöms."*

Bolaget behöver komplettera ansökan med det som SGI framför i texten ovan, samt vilka delar av projektet som berörs. Som miljöprövningsdelegationen läser figur 9 i miljökonsekvensbeskrivningen och bilaga 1A till ansökan är det mer än en befintlig väg som kan komma att beröras av dessa områden.

8. Bolaget behöver utveckla bedömningarna avseende riskavstånd för iskast till närliggande vägar som måste nyttjas av boende för att ta sig till och från bostäder, skoterleder och vandringsleder (exempelvis eventuella leder till Geavallen och leder inom angränsande naturreservat). Ange även vilket riskavstånd i meter (inklusive beräkningsformel) bolaget anser är motiverad utifrån risken för iskast.

Bolaget bör även tydligare villkora eller lyfta fram genom utformningsprinciper hur närheten till skoterleden ska hanteras kopplat till risk för iskast.

Enligt miljökonsekvensbeskrivningen framgår det att det i vart fall finns skoterled och vandringsleder inom projektområdet och i dess närområde. Finns vägar inom riskavstånd för iskast som boende behöver nyttja för att ta sig till och från boendet? Se även Mark- och miljööverdomstolen M 610-21 2022-04-26 och M 6331-17 2018-06-19.

Ljud och rörliga skuggor

9. Tydliggör vilka ljud och skuggkänsliga punkter som ingår i bedömningsunderlaget. Till exempel genom fastighetsbeteckning på de numrerade ljudkänsliga punkterna i bilaga C3 och på de punkter som ingått i beräkningen för rörliga skuggor i bilaga C4a och C4b.
10. Bolaget behöver komplettera miljökonsekvensbeskrivningen med resonemang och bedömning avseende hur det ser på att området enligt kommunens tematiska översiktsplan för vindkraft ingår i "stora opåverkade områden" där kommunen i sina riktlinjer anger att vindkraft inte bör placeras så att tystnaden upphör och att bullret inte ska överstiga 35 dB(A).
11. Miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras med en bedömning av Boverkets rekommendationer att skuggtiden inte får överstiga 30 min per dag och påverkan på skuggkänsliga punkter.
12. I ansökan och miljökonsekvensbeskrivning beskrivs att det finns en skuggkänslig punkt där Boverkets rekommendationer för rörliga skuggor riskerar att överskridas. Som miljöprövningsdelegationen förstår bilaga C4a är den årliga förväntade skuggtiden över 8 timmar vid fyra punkter (H, AV, BE och BJ), enligt "Calculation results – shadow, expected values". Bolaget behöver klargöra denna skillnad och vad det är som redovisas i de olika delarna.

Landskapsbild

13. Komplettera ansökan med en kumulativ synbarhetsanalys som visar vindpark Tigerberget tillsammans med vindpark Gubbaberget, Klevberget och Björnberget var för sig.

Friluftsliv

14. Bedömningarna över påverkan på friluftsliv behöver utvecklas för de områden (riksintressen, naturreservat och övriga värden) som listas och särskilt avseende närliggande naturreservat och Svågans dalgång (riksintresse för friluftsliv). Detta kan göras genom att exempelvis sammanfoga synbarhetsanalysen med figur 15 i miljökonsekvensbeskrivningen och knyta det till en utvecklad bedömning i text. Vilka fotomontage är relevanta i påverkansbedömningen till respektive område?

Beroende vad ovanstående bedömning visar kan ytterligare fotomontage för åtminstone Svågans dalgång krävas.

Naturreservat och Natura 2000

15. Komplettera och utveckla underlaget med en redogörelse (text och kartmaterial) för hur den planerade verksamheten påverkar Hagåsens naturreservat inom den planerade utvidgningen av reservatet. Aktuellt underlag från länsstyrelsen ska användas. Om områdena överlappar behöver konsekvenser för naturmiljön och vindkraftsetableringen tillsammans med skyddsåtgärder beskrivas.

I bedömningen ska även ingå information om utredningsområde Vakåsen och utvidgningen av naturreservat Stensjön.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har framfört att bolagets redovisning i frågan inte stämmer överens med det länsstyrelsens underlag.

16. Komplettera miljökonsekvensbeskrivningen med en bedömning av om etableringen av vindkraft kan påverka möjligheten att genomföra naturvårdsbränningar inom de områden där naturreservat planeras att utvidgas/bildas. Vilken påverkan får det?

Se även Länsstyrelsen i Gävleborgs läns yttrande.

17. Inom Hagåsens Natura 2000-område har bevarandet av ett antal fåglar pekats ut, däribland hönsfåglar och ugglor. Bolaget behöver tydligare beskriva hur skyddsavstånd hålls

till Natura 2000-området med avseende på de arter som området är utpekade att bevara.

18. Bolaget behöver utveckla beskrivningarna (påverkan och skyddsåtgärder) gällande Skånbrännans naturreservat och särskilt avseende vilken påverkan det får att naturvårdsbränningar inte kommer kunna genomföras i reservatet.

Bedömer bolaget att påverkan innebär att det krävs dispens från naturreservatsföreskrifter?

Ett av syftena med naturreservatet är att bevara brandpräglad barrnaturskog och i skötselplanen anges naturvårdsbränningar som en skötselåtgärd.

Norra Hälsinglands gammelskogar

19. I ansökan redogörs för påverkan på omgivande naturområden med höga naturvärden och vilka skyddsåtgärder som vidtas. Bedömningarna behöver dock utvecklas avseende värdetrakten som helhet innehållande en utförligare beskrivning av värdetraktens värden som helhet samt utifrån dessa värden en påverkansanalys med föreslagna skyddsåtgärder. Redogör för risken för ökad fragmentering av landskapet inom värdetrakten.

Strandskydd och vatten

20. Bolaget bör överväga att som Länsstyrelsen i Gävleborgs län framför lyfta in strandskyddet i anläggningens utformningsprinciper, bilaga D.

Markera tydligare i kartmaterial var nuvarande projektlayout (flyttmån och vägar) överlappar strandskyddsområde samt var vattendrag korsas av befintliga och nya planerade vägar. I miljökonsekvensbeskrivningen står beskrivet att sex vindkraftverk har en flyttmån inom 100 meter från vattendrag eller bäck, men när miljöprövningsdelegationen läser figur 18 kan det räknas till åtta verk.

I de fall åtgärder behöver göras inom strandskyddat område bör bolaget yrka om ett minsta avstånd till vattendrag och sjöar i syfte att kunna bibehålla en funktionell kantzon och för att förhindra påverkan på hydrologi.

Fåglar

21. Konsekvensbedömning fåglar behöver utvecklas med en bedömning av om förekommande fåglars bevarandestatus på nationell, regional och lokal nivå påverkas av den planerade vindkraftsetableringen.

Se även Mark- och miljööverdomstolens dom M 11988-21 (2023-02-09) om resonemang kring artskyddsbestämmelserna.

22. Avseende kungsörn behöver den samlade bedömningen utvecklas där följande information framgår i text och kartbild; projektområde, revir, boplatser, hemområden/kärnområden, flygstråk och skyddsavstånd till vindkraftverk enligt Vindvalsrapport 6740.

Som underlag i bedömningen behöver förekomst av områden med branta bergsryggar, sluttningar och branter där uppvindar ofta bildas redovisas. Sådana branter som är riktade mot väderstreck mellan söder och nordväst är i större delen av Sverige de som är vända mot den oftast förhärskande vindriktningen, och därmed sådana där uppvindar oftast bildas. Även förekomst av områden med bestånd av skog med högre generella naturvärden (naturvärdesklass 1, 2 eller 3 enligt svensk standard) eller sammanhängande äldre uppvuxna skogsområden med stort inslag av lavrik mark inom en yttre zon inom 6 km från boplatser (Vindvalsrapport 6740) behöver redovisas.

23. I inventeringsrapporterna från både 2021 och 2022 har fiskgjuse rapporterats flyga [REDACTED]

24. Komplettera bedömning av storlom avseende flygvägar och utifrån inventeringsresultat från 2022 samt med en samlad bedömning av flygvägar utifrån resultat från inventeringarna genomförda 2021 och 2022.

Inventeringsrapporten från 2022 saknar analys av flygvägar för storlom.

25. Komplettera bedömning av smålom med en samlad bedömning av flygvägar utifrån resultat från inventeringarna genomförda 2021 och 2022.
26. Utveckla hur datum har valts för när hänsyn ska tas till anläggningsåtgärder och tunga transporter utifrån häckningsplatser för smålom.

Se även Skogsstyrelsen vägledning för hänsyn till fåglar – Smålom (2016-06-21).

Fladdermöss

27. Inventeringsmetod:

- a. Utveckla beskrivningen till varför samtliga boxpositioner inte inventerades lika många gånger och hur många nätter (inklusive datum) som inventerades för respektive position. Bedöm om skillnaden i antalet inventeringsnätter kan påverka resultatet.
- b. Utveckla beskrivningen med metod och genomförande för de kompletterande spaningarna nattetid och undersökning av lämpliga boplatser. I miljökonsekvensbeskrivningen framgår att sådana har genomförts.

28. Utveckla motiveringen till varför driftreglering endast bedöms vara nödvändigt inom två km från yngelkolonin.

Se även Länsstyrelsens i Gävleborgs läns yttrande.

29. Utveckla redogörelsen kring risker för påverkan på ljuskänsliga fladdermöss. Bemöt fladdermusinventeringens förslag till skyddsåtgärder kopplat till ljus och hur bolaget ser på skyddsåtgärderna. Vad innebär skyddsåtgärderna tekniskt och ekonomiskt?
30. Bedöm fladdermössens bevarandestatus på nationell, regional och lokal nivå och eventuell påverkan av den planerade vindkraftsparken.

Sälg och doftticka

31. Bemöta Länsstyrelsens i Gävleborgs läns yttrande på kompletteringsremissen kring sälg och doftticka.

Transportvägar och infrastruktur

32. Bolaget redovisar tre möjliga entrépunkter till projektområdet. Utveckla redovisningen med karta och text där vindparken med respektive vägalternativ är markerade tillsammans med permanent- och fritidshus samt eventuella skyddsvärden i form av exempelvis naturreservat. Vilken väg utgör bästa möjliga alternativ utifrån ovanstående aspekter? Vilka skyddsåtgärder planeras för att minska risk för olägenheter?

Om den östra vägen väljs som entrépunkt är miljöprövningsdelegationens bedömning att det bör innebära ett vägalternativ som går genom naturreservat. Kommer det medföra åtgärder på vägen som kräver dispens från naturreservatsföreskrifter?

33. Beskriv parkens planerade elanslutning, luftledning/markledning samt anslutningspunkt till överliggande nät. Finns olika alternativ kan samtliga beskrivas.

Ovan angivna kompletteringar ska ha kommit in till miljöprövningsdelegationen senast den **27 september 2024**. Länsstyrelsens diarienummer 15954-2023 ska anges. Lämna gärna kompletteringarna digitalt till dalarna@lansstyrelsen.se.

Om kompletteringarna inte kommer in kan miljöprövningsdelegationen komma att pröva ärenden i det skick det föreligger eller avvisa ansökan om tillstånd.

Övrig information

I en prövning ingår den verksamhet som planeras inom projektområdet samt eventuella följdverksamheter enligt 16 kap 7 § miljöbalken, vilket kan omfatta exempelvis transporter utanför projektområdet. Väg- och kabeldragning utanför projektområdet, såsom breddning/förstärkning/rätning av befintliga vägar ingår inte i den prövning som görs för vindparken enligt 9 kap miljöbalken. Sådana åtgärder måste hanteras genom andra tillstånds- och/eller samrådsprocesser.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljöprövningsdelegationen anser att begärda kompletteringar är nödvändiga för tillståndsprövningen.

På uppdrag av miljöprövningsdelegationen.

Mirja Lif

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

- 15954-2023-13 Yttrande Länsstyrelsen Västernorrland
- 15954-2023-14 Yttrande Hudiksvalls kommun
- 15954-2023-15 Yttrande Ljusdals kommun
- 15954-2023-16 Yttrande Länsstyrelsen Gävleborg
- 15954-2023-17 Yttrande Naturvårdsverket
- 15954-2023-18 Beslut Hudiksvalls kommun
- 15954-2023-19 Yttrande JÖ
- 15954-2023-20 Yttrande JÖ